

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrt a Din 2.-, do 100 vrt a Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.-, večji inzerati petič vrt a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod valja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 181, Račun pri poštarnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NACIONALNA REPUBLIKANSKA UNIJA V FRANCJI

Po nenadnem padcu Daladierjevega kabineta je Doumergue sprejel mandat za sestavo nove vlade

Paris, 8. februarja. Silne demonstracije desničarsko orientiranih bojovnikov in drugih organizacij, ki se niso omejevale le na Pariz, marveč so se v velikem obsegu organizirale tudi po deželi, zlasti v Lyonu. Bouillonu sur Mere, Nancyju, Rouenu, Arrasu ter celo v Alžiru, so ustvarile za Daladierjevo vlado nevarne položaje, čeprav je nekaj ur poprej izvajala v poslanski zbornici tako sijajno zmago. O žrtvah je bilo sredi objavljeno ponovno uradno poročilo, ki pravi, da znaša število žrtv 15 oseb. Ranjenih je bilo malone 1000 ljudi, med njimi 300 policijskih organov in civilnih gardistov. Policija je aretirala okrog 800 oseb. Pod pritiskom ogorčenja javnosti, ki se je na mah lotilo vse Francije, je vladar večerj v prvih popoldanskih urah podal ostavko. Med tem ko so se pričele po pariških ulicah manifestacije desničarjev, prihod dosežene zmage nad levičarskim kartelom, je predsednik republik prišel konsultacije ter ponudil mandat za sestavo nove vlade najprej iz Pariza odoletnemu staremu francoskemu politiku Doumergu, ki pa mu je stavil izvestne pogoje, zaradi katerih so se pogajanja med njim in Lebrunom zavlekla do pozne večera.

Danes dopoldne je Doumergue prišel v Pariz. Izjavil je, da je sprejel mandat za sestavo nove francoske vlade pod pogojem, da vsi bivši ministri predsednika brez oziroma na strankarsko pripadnost privolijo na daljše notranjo politično pramirje in na sestavo nadstrankarske vlade. — Večina funkcionarjev zbornice in senata je že sredi zavezala stališče k temu njegovemu pogodu. Dnevneve se, da bo Doumergue razmeroma lahko uspešno sestaviti vlado na tej podlagi. Takšna nadstrankarska vlada bi se v zbornici oprla na vse frakcije od radikalov do desnice, dočim bi socialisti in komunisti tvorili opozicijo. Voditelj nacionalne opozicije Tardieu,

Laval in Franklin Bouillon pa so naprosili predsednika republik, naj zaradi izredno delikatnega notranje političnega položaja zahteva sestavo nadstrankarske vlade. Enako prošnjo so predložili predsedniku tudi občinski svetniki Pariza in radikalna frakcija senata.

Paris, 8. februarja. Današnji listi priznavajo, da je bila ostavka Daladierjeve vlade še najboljšje sredstvo, ki je moglo ublažiti splošno napetost.

«Petit Parisien» pravi o tem med drugim: Daladier ni hotel prevzeti odgovornosti za dogodke, ki bi lahko dovedli do civilne vojne. Zato se je raje umaknil. Umik pred pokoljem državljanov ni znak slabosti, marveč dejanje elementarne poštenosti.

Glede Doumerguea so rezervirani samo socialisti. Vse druge stranke in vsa javnost pa pozdravlja Doumerguea, češ da je edini državnik, ki more v sedanjih okoliščinah odpraviti krizo. Njegova vlada bi pomirila duhove in odstranila sedanjo napetost. Kot bivši predsednik republike je poklican, naj sestavi vlado s pomočjo vseh strank od neosocialistov do desničarskih radikalov.

«Le Jour» smatra, da po Clemenceauju noben državnik ni bil deležen tolikšnje zaupanja, kakor zdaj Doumergue. Njegovo ime je na mah presekalo osebne spore in ogabna nasprotja v parlamentu, ki so dovedla do sedanjega stanja.

Tudi «ECHO de Paris» meni, da bo sestavljena vlada široke nacionalne in republikanske unije.

Paris, 8. februarja. Splošna delavska zveza je v znak protesta proti pretnjam nacionalistov in v svrhu obrambe javne svobode sklenila za ponedeljek 24-urno generalno stavko.

Upravni odbor socialistične stranke je zvezo pozval, naj organizira stavko šim prej in v čim širšem obsegu, ter jo je in-

formiral o nameri socialistov, da bodo na dan stavke priredili skupno s sindikalisti velike manifestacije.

Novi ponočni izgredi

Paris, 8. februarja. Tudi danes ponoči je prišlo v Parizu zopet do krvavih namirov. Bilanca teh spopadov se ocenjuje v prvih jutranjih urah na 2 mrtva in 150 ranjenih. Nemiri so imeli drug značaj kot neredi v tork. To pot ni bilo pariško prebivalstvo in patriotične zveze, ki so šle na cesto, temveč so poleg komunistov hoteli neodgovorni elementi izrabiti zmedo, ki je nastala po demisijski Daladierjeve vlade, da bi v kalnem ribarili. Pozorišče nemirov so bili veliki bulvarji. Demonstracije so bile večinoma vandalskega značaja. Demonstranti so razbili šipe na mnogih trgovinah ter jih opleni. Prevrnili so več kioskov ter jih zažigali. Uničili so tudi nekaj avtomobilov. Večkrat je morala policija nastopiti proti demonstrantom. Pri tem je prišlo do krvavih spopadov. Sebe po eni uri ponoči je policija obvladala položaj ter je zopet nastopil mir.

Opolnoči so demonstranti v ulici Cambon spoznali v nekem avtomobilu šefa občinske policije Marchanda. Hitro so ustavili vozilo in Marchanda pobili na tla. Dobili je hude rane na glavi. Prepeljati so ga morali v bolnico Beaujon.

Do ponoči so v bolnici Charite prepeleli 13 ranjencev. Dva sta že podlegla ranam, 8 pa je hudo ranjenih. Tudi po drugih bolnicah se nahajajo ranjenci. Red je bil vzpostavljen ob 1. jutru.

Tudi v Lyonu je prišlo sredi noči do velikih demonstracij. Trajale so kasno v noč. Posebno hude so bile v sredini mesta in pred občinsko palačo. Po vsem mestu so krožili orožniki, redarji in policijski agenti na kolesih. Ob 10. zvečer je bil vz postavljen red.

manjkuje učiteljstva povsod. Zaseda je tuda vsa prazna mesta in inteligenčna beda bo takoj prav znatno omiljena. Začasne rešitve ne morejo zagrabiti jedra tega problema, ker bo brezposelnih vedno več abiturientov. Vse dozorele učitelje je treba upokojiti in tudi one, ki ne opravljajo svoje dolžnosti ter niso na mestu. Z radikalno operacijo bo takoj dosti mest. Kar se tiče poročenih učiteljev, je ta problem n. pr. Avstrija že rešila, tako da so varovani tudi interesi poročenih učiteljev. Tudi s tem problemom ne smemo več čakati, zlasti pa moramo upokojiti one učitelje, ki so njihovo državi funkcionalni in dobro situirani. Razen tega naj pa banka uprva vpliva, da bodo vse prošnje za upokojitve in pa tudi prošnje za nastavitve že končno rešene. Izgovor na štednjo tu ne drži, ker bi z njo zamorili mladi mladi vesele do učiteljskega udejstvovanja v škodo prosvete in nacionalne proube našega naroda. Tudi nove pokojnine bi bile produktivne izdatke, ker bi na mesta upokojenih prišli nacionalno prežeti mladi učitelji. Nasprotniki ob mejah delajo z vso intenzivnostjo, da pridobimo našo mladino in s tem greše proti svojim principom. Volkstreu und staatsreu, ker zapeljujejo slovenske deo v svoj tabor in jo razarodujejo. Le z zaposlitvijo mladine bomo preprečili to razarodovanje, ker z njimi pride ogenj nacionalne mladine med narod.

B. s. Kühr iz Murske Sobotе obširno razpravlja o škodljivih posledicah, ker je Slovenija smatrala Prekmurje za kazensko kolonijo. S tem je Prekmurje večkrat dobilo manjvredne in premalo narodne učitelje. Navajal je celo zgled, ko učitelja ni hoteli govoriti na kraljev rojstni dan, češ da bi to storila lahko edino za Mussolinija, drugi je bil volun št. Velika škoda je, da Prekmurje ni več zastopano v banknem školskem odboru, kjer pa tudi evangeličanstvo sploh nima svojega zastopnika. Na evangeliških šolah po- učujejo katoliki in tudi narobe, da je zaradi verouka prišlo v šolah do pretepot. V Prekmurju so same male šole, zato morajo občine silno mnogo plačevati za veroučitelje, saj je podedelje dvakrat obremeno, ker plačuje za davki tudi mestne katehete, z občinskimi dokladami pa svoje veroučitelje. Plačani morajo biti, ker je verouk obvezen, vendar pa zakon zahteva, da duhovščina za pouk na šolah v mestu nastavitve ne dobi honorarja, ne moremo pa zahtevati, da bi hodila po 8—10 km daleč počevati brezplačno. Če banovina ne plača, bo verouk sploh izostal. Govornik je navedel šole, kjer je tudi po 50 in tudi 100 evangeliških otrok brez verouka. Prepovedo naj se dvojne službe v isti družini, da ne bo več učitelj, ki so njih soprog advokati ali celo sreski na- čelniki. Ugledu učiteljstva škoduje tudi stanarina in kurjava. Prav tako pa delajo velike nepravilne občinski stavbi fond za šole, ker občani iste občine v raznih kra- jih niso enako obremenjeni.

B. s. Erjavec iz Dolnje Lendave se je zavezal za nacionalno prosvetno de- lo, ki v Prekmurju iz istih vzrokov le prav počasi napreduje. Tudi ta govornik

Za mir na Balkanu

Pomembna izjava ministra Jevtića soluskim novinarjem — Sprejem v Atenah — Minister dr. Kramer mestnik zunanjega ministra

Beograd, 8. februarja. Sredi ob 23. je prišel v Solun poseben vlak, v katerem sta se vozila zunanja ministra Titulescu in Jevtić s svojim spremstvom in z večjo skupino jugoslovenskih, rumunskih in drugih novinarjev. Oba zunanja ministra je sprejel makedonski guverner Dragomis v družbi soluskega župana in policijskega upravnika.

Novinarjem je jugoslovenski zunanji minister izjavil: Neobičajno sem zadovoljen, da sem prišel v Grčijo, da tu podpisem važen balkanski sporazum. Podpis balkanskega pakta pomeni velik politični dogodek na Balkanu. Z njim se bo utrdil predvsem balkanski mir, istočasno pa se bo okrepila tudi organizacija splošnega miru. Inel sem že prišlo govoriti o zna- čaju tega pakta, ko smo ga parafirali v Beogradu. Tedaj sem v zadostni meri po- udaril, kaj pomeni nele za sedanji trenu- tek, marveč tudi za nadaljnjo bodočnost

balkanskih držav. Ponoviti vam morem le to, kar sem dejal takrat v Beogradu. Prosim vas, da ste tako ljubeznivi in izrazite obenem tudi moje pozdrave vsemu grške- mu narodu.

Ob 23.20 je vlak zapustil solusko po- stajo in odbrzel proti Atenam, kamor je prišel danes dopoldne ob 11. Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami balkanskih držav. Sprejem na postaji je bil impozan- ten. Zbrale so se tisočglave množice, da manifestirajo za balkansko zvezo. Rumun- skega in jugoslovenskega zunanjega mi- nistra so svedčano sprejeli vrhovni zastop- niki grške vlade in atenskih političnih krogov.

Beograd, 8. februarja. »Službene Novi- ne« so davi objavile ukaz Nj. Vel. kralja, s katerim je bil imenovan za zastopnika zunanje ministra dr. Albert Kramer, minister brez portfelja.

Japonsko oboroževanje

Moskva, 8. febr. Iz Tokija poročajo, da se iz krogov, ki so blizu japonskemu voj- nemu ministrstvu, doznavajo, da se Japonska intenzivno izpopolnjuje v oborožbi in opremi vojske. Pričakovati je več pomemb- nih izpopolnitev v japonski vojski, tako pri konjenici, kakor pri topništvu in inženjer- skih četah. Razen tega misli Japonska po- svetiti posebno skrb kemični vojni.

Mušanov ne gre v Budimpešto

Budimpešta, 8. februarja. Madžarska vlada je bila obveščena, da je moral pre- sednik bolgarske vlade Mušanov odgoditi svoj obisk v Budimpešti za nedoločen čas. Pričakuje se, da bo Mušanov obiskal Bu- dimpešto šele spomladi.

je zahteval nacionalne učitelje, saj se- daj celo nekateri nasprotujejo nacionalni vzgoji.

B. s. Kurent iz Krškega se je pridru- žil izvajanjem svojih predgovorikov gle- de katehetskimi honorarjev. Občne sicer lahko plačujejo te honorarje, vendar pa niso prisiljene plačevati, in tako postajajo ti honorarji lokalni politikum. V neka- terih občinah dobivajo katehete le po 2 ali 5 Din za uro, v drugih pa zopet 20 Din za uro. Zato naj se katehetske plače vne- so v banovinski proračun ali pa naj se od- redi, da bodo honorarji v vseh občinah enaki. Enako je z učiteljsko stanarino in kurjavo, ki iz njih izvira mržnja do učiteljstva. Tudi stanarina naj pride v ba- novinski proračun, kurjava naj pa odpa- de, saj je tudi drugo uradništvo nima.

Tudi b. s. Ravnihar se je zavezal za brezposelnost učiteljske abituriente in zahteval upokojitev poročenih učiteljev in takih, ki imajo njih možje dobre službe, slabi učitelji naj se pa sploh odpuste. Na predlog b. s. Gajška je bila zaključena generalna debata in se je pričela podrob- na debata, kjer je prvi govoril celjski žu- pan dr. Gorican.

G. Tavčar je predlagal, da se vnese 100.000 Din podpore za »Dom slepih« v škofji Loki za Strahovo graščino, kar je g. ban obljubil.

Člana banskega sveta Arko in Lav- tižar sta govorila o velikih bremenih občin glede zidanja šol. Ban je nato od- govoril, da bo treba osnovati poseben fond, v katerega bodo sorazmerno prispe- vale občine na podlagi svojih doklad, ka- kor tudi banovina, in iz katerega bi se podirale posamezne občine, ki so zašle zaradi zidanja šol v težkoče. Na vpraša- nje, v kakšne namene je vnesena postav- ka 80.000 Din podpore za kulturno in dr- žavljanstvo vzgojo naroda, je pomočnik bana g. dr. Pirkmajer odgovoril, da je treba mladino v šolah vzgajati tudi v dr- žavljanjskem smislu. Bilo je več tozadev- nih tečajev in se je učiteljem dala mož- nost, da delujejo tudi v tem pogledu.

G. Birolia je predlagal, da naj se po- stavka za odkup umetnin in starin zviša od 40 na 100.000 Din. Član sveta g. Šolar pa je prosil za podporo, da si uredi po- polnoma zapuščeno vojaško pokopališče v Strnišču pri Ptujju. G. podban je odgo- voril, da je banska uprava dala posameznim občinam navodila glede oskrbovanja vo- jaških pokopališč in je tudi v polovici primerov dosila vse tozadevne stroške. Na predlog, da se pomaga Narodnemu gledališču v Ljubljani s tem, da se mu dovoli brezplačen električni tok, je g. podban odgovoril, da se je treba zedini- ti s mestno občino, s katero obstoja po- godba glede cede toka.

B. s. g. Vidmar je predlagal, da se posveča nameščanju akademске mladine vso pažnjo in da naj se ustanovi posebna akademska menza ter predlaga v to svr- ho 50.000 Din. G. Arko je prosil, da naj banska uprava ukrene pri centralni vladi potrebne korake, da se ukine odlok, ki zabranjuje meščansko-školski mladini po- set učiteljskega, ker je znano, da so baš meščansko-školski otroci bili najboljši uče- nci na učiteljskih. G. podban je odgovoril, da je banska uprava tozadevno že poslala načrt na ministrstvo za prosveto. Debatu še traja.

Zasedanje Narodne skupščine odgodeno

Beograd, 8. febr. Zasedanje Narodne skupščine je trajalo le toliko, da je odo- blila vse zakonske predloge finančnega značaja, ki ji jih je vlada predložila v svrhu sanacije državnega finančnega gos- podarstva. Po treh zelo živahnih in uspešnih sejah je sinoči zaključila svoje delo ter je bilo njeno zasedanje odgodeno za nedolo- čen čas. Na svoji poslednji seji je skup- ština obravnavala še ostale zakonske na- čerte, ki kot posledne obremenitve niso našli na tako močan odpor s strani opo- zicije, kakor nove določbe glede neporod- nih davkov. Narodna skupščina je obravna- vala zakonske načrte o takšah, zlasti na av- tobusni promet, ki močno konkurira z dr- žavnimi železnicami, o trošarinah, o neka- terih členih carinskega zakona, o isplachu vojne škode, 7 odstotnem investicijskem posojilu, o finančni likvidaciji agrarnih od- nosov v Bosni in Hercegovini, o finančni likvidaciji begljskih zemljišč ter končno o izrednih kreditih izven tekočega proračuna. Ti krediti znašajo 20 milijonov Din. Vlada namrava s njimi kriti draginske dodatke osebju nekaterih ministrstev in izdatke, ki so postali potrebni po naknadni korekci- ji proračuna.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 8. februarja. JZSS je davi ob 7. sprejel naslednja telefonična obvestila: Boh. Bistrica: —14, jasno, 10 cm pršica na stari podlagi, smuka idealna.

Bled: — Jezero: —10, mirno, 60 cm sredi, na jezeru 20 cm hrapavega ledu.

Kranjska gora, Rateče, Planica: —8, ba- rometer se dviga, jasno, mirno, 120 cm pršica, sankališče v Kranjski gori upo- rabno, v Tamarju 250 cm pršica.

Mariborska koča, Pohorski dom: —7, jas- no, mirno, 90 cm pršica, sankališče uporabno.

Ruska koča: —7, jasno, mirno, 110 cm pr- šica, smuka idealna.

Klopi vrh: —7, jasno, mirno, 1 m pršica, smuka idealna.

Pesek: —8, jasno, mirno, 110 cm pršica, smuka idealna, skakalnica uporabna.

Senjorjev dom: —9, jasno, mirno, 80 cm novega snega na podlagi 150 cm, smu- ka idealna.

Čimnaz nad Falo: —8, jasno, mirno, 80 cm pršica.

Sv. Lovrenc na Pohorju: —8, jasno, mir- no, 25 cm novega snega na podlagi 80 cm, sankališče in skakalnica uporabna.

Rilnica na Pohorju: —8, jasno, mirno, 80 cm pršica, smuka idealna.

Rimski vrelci: —12, jasno, mirno, 20 cm novega snega na podlagi 40 cm, smuka idealna.

Včerajšnja pisemna poročila: Smuški dom Ilirije v Planici: —12, jasno, mirno, solčno, 150 cm pršica, smuka idealna, skakalnica v redu, izgledi prav dobri, smuka v planinah prav dobra.

Planina Sv. Križ nad Jesenicami: —1, jasno, lahek sever, 75 cm snega, na njem 2 cm sredi, smuka prav dobra, izgledi najboljši, smuka v planinah idealna.

Mrzlica nad Trbovljami: —11, jasno, mir- no, 50 cm poledenelega snega, smuka manj ugodna.

Šmarje nad Ljubljano: jasno, mirno, brez megle, 15 cm pršica na podlagi 40 cm, smuka idealna, sankališče uporabno.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2900.40 — 2311.76.

Berlin 1351.25 — 1362.05. Bruselj 796.07 —

80.01. Carih 1108.35 — 1113.85. London

176.75 — 178.35. NewYork 3519.89 — 3547.65.

Pariz 226.18 — 226.80. Praha 169.34 — 170.20.

Trst 800.35 — 802.75 (premija 28.5 odst.).

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.95 — 9.05.

INOZEMSKE BORZE.

Carih. 8. februarja. Pariz 20.313. London 15.95. NewYork 320.—. Bruselj 71.825. Nijem 27.11. Madrid 41.75. Amsterdam 207.20. R. lin 122.—. Dunaj 57.75. Praha 15.28. Varšva 38.05. Bukarešta 8.05.

Seja banovinskega sveta

Jubilej bana dr. Marušiča — Proračun tehničnega od- delka sprejet — Naše šolstvo

Ljubljana, 8. februarja. Proračun tehničnega oddelka, ki je banški svet včeraj razpravljal o njem, znaša blizu 33.200.000 Din, med temi je pa 20 milijonov določenih za prispevke sreskim cestnim odborom, 15 milijona za popravilo cest, 2 milijona pa za odplače- vanje cestnih posojil, razen tega je pa še 1 milijon za regulacijo Savinje in 2.200.000 kot prispevek k drugim regulacijam. Ban- ski svetniki dr. Gorican iz Celja, Kodier iz Murske Sobotе, Gorican iz Mozirja, Šolar iz ptujškega sreza, župan Piric iz Kranja, Gorjak iz Slovenske Bistrice, dekan Kurent iz Krškega, Janžekovič iz Slovenskih goric, Birolia iz Zagorja, Gajšek iz šmar- skega sreza, Bajuk iz Bele krajine, Dete- la iz kranskega sreza, dr. Savjovic iz Ko- čevja in Babnik iz ljubljanskega sreza ter Arko iz Ribnice so se zavezali za naj- razliknejše ceste, zlasti je pa b. s. Lov- šin podčrtaval važnost tujskega prometa in priporočal, naj država prevzame več banovinskih cest v svojo oskrbo. Ban dr. Marušič je javil, da je že sprejel predlog, da bi država prevzela nekatere banovin- ske ceste v svojo upravo, nato bi pa ba- novina prevzela najvažnejše banovinske ceste. Ko se zboljšajo denarne razmere, bo mogoče najeti večje posojilo za grad- beni fond, ki je zanj zagotovljenih 12 do 15 milijonov letnih dohodkov.

Čestitke banu k 50 letnici

Pri popoldanskih seji je b. s. Ivan Tav- čar v imenu vseh banknih svetnikov izro- čil banu dr. Marušiču pergamentno adre- so, kjer mu čestitajo k 50 letnici in se mu zahvaljujejo za nesebično in smotre- no delo kot pravemu ljudskemu banu. Adreso s krasno inicialo sta v zlati, sre- brni, rdeči in modri barvi izdelala znana strokovnjaka ing. arh. Omahen in Seraj- nik nad vse umetniško, podpisali so jo pa vsi člani banskega sveta. B. s. Stane Vidmar je čestital banu v imenu njegovih vojnihih tovarišev dobrovoljcev, maribor- ski župan dr. Lipold s stališča JNS kot enotne fronte vseh nacionalno čutečih, za njim je pa b. s. Evžen Lovšin izrazil že- ljo, naj se sedanja postavka 200.000 Din za vseučiliško knjižnico ponavlja v pro- računu skozi 10 let, banska uprava naj pa prevzame napram gradbenemu gospo- darju obvezo kriti anuitete za posojilo vseučiliške knjižnice v istem iznosu. V ta namen darujejo tudi člani banskega sveta 10.000 Din kot kamen dr. Draga Ma- rušiča, obenem pa prosijo ministre, sena- torje in poslance, naj se zavzemajo za to velevažno vprašanje in naj stavijo pri- mereno vsoto tudi že v letošnji državni proračun. Za delavstvo je čestital banu b. s. Golouh, za kmetsko prebivalstvo b. s. Detela, za župane b. s. Babnik, za Kranj- sko goro pa župan Lavtižar. Ko se je pre- smečeni jubilar z najpriaznejšimi besed-

dami zahvalil za čestitke, mu je banški svet priredil več minut trajajoče ovacije. Nato je pa razpravljal o regulaciji Sa- vinje, kjer sta se za prevažno vprašanje predvsem zavzemala celjski župan dr. Gorican in b. s. Piki iz Zalca. B. s. Bab- nik, Šolar, dr. Bratkovič, Bajuk, Kühr, Erjavec so se zavzemali za druge regula- cije, b. s. Bajuk pa zlasti za metliški vo- dovod, nato je pa dr. Bratkovič predla- gal, naj bi tudi banovinski uslužbenci imeli polovično vožnjo na železnicah.

Po poljskih banah in podobna je bil proračun za tehnični oddelek sprejet, na- to je pa poročal prav obširno o proračunu za prosveto prosvetni šef prof. Josip Brez- nik. Po njegovih točnih informacijah je še vedno brez službe 760 učiteljskih abito- rientov. B. s. Vidmar se je pritoževal zaradi pomanjkanja slovenskih šolskih knjig, b. s. Golouh je govoril o prenatr- panosti učnega načrta z nepotrebno na- vlakto ter zahteval, naj se postavka 40.000 Din za nakup umetnin zviša na 100.000 Din ter tako pomaga našim umetnikom, banovina naj pa priiskoi na pomoč tudi Domu slepcev tako, da preskrbi inventar za Dom slepcev v Stari Loki pri škofji Loki. Ko je b. s. Šolar prosil za nakup šolskih knjig revnim učencem, je novo- meški župan dr. Režek poudarjal pomen učiteljstva za kmetijstvo in bi se zato morali ustanovljati kmetijski tečajji za učiteljevo. Grajal je, da tudi učiteljevo vodijo šole ter zahteval odpust poročenih učiteljev.

Današnja seja

Pri današnjem nadaljevanju generalne debate o proračunu za prosveto so vsi govorniki z vso odločnostjo zahtevali ta- kojšnjo

namestitve učiteljskih abiturien- tov, ki jih sedaj že 750 čaka na službo. Zato naj se upokojijo vsi za upokojitev zreli učitelji, prav tako pa tudi vse poročene učitelje, zla- sti pa one, ki imajo njih možje dru- go službo in take dohodke, da lah- ko vzdržujejo svojo družino.

B. s. Gorican iz Mozirja je zahte- val, naj se posveča večja pozornost po- dedelskim šolam, zlasti naj se pa nast- vijo toliko učnih moči, da bo vsaj na vsaki šoli tudi po en učitelj.

B. s. dr. Senčar iz Ptujja je pohvalil stvaren referat prosvetnega šefa, nato je pa poudarjal, da je treba zlasti ob meji storiti vse, da se preproje vse plasti z nacionalnim duhom. Mladina je nacio- nalno hladna, vendar pa ne po krivdi učiteljstva, niti mladine same. Učiteljski na- raščaj čaka na kruh in uprava je sama kriva, ker mladina ne dobi kruha in pri- like za udejstvovanje. Mladina noče mo- loščine in njena nastavitve je gotovo mo- goča, saj vedno silimo tretitve, da pri-

Kam z našimi dekleti?

Zanimivo predavanje vsuč. prof. dr. Ozvalda pod okriljem društva „Sola in dom“

Ljubljana, 8. februarja.

Društvo „Sola in dom“ je sredi na udeležbo priredilo zanimivo predavanje o temi: „Kam pa s našimi dekleti?“. To vprašanje je v današnjih časih skoraj brezobzirne konkurenčne borbe za obstanek sila, saj imamo vse polno staršev, ki ne vedo, kam s svojimi hčerami, kako jih zaposliti, da se ne bodo izgubile v valovih življenja. Ni čuda, da je bilo predavanje dobro obiskano, poleg tega je pa bila še sama predavateljica osebnost z dodatnim porok, da bo to pereče vprašanje v resnici vsestransko obravnavano.

Predsednik društva, direktor v p. g. dr. Lomcar je uvodoma toplo pozdravil predavateljico univ. prof. dr. Ozvalda. G. profesor je najprej pripomnil, da ne misli opisovati raznih življenjskih poklicev, ki se naj jih loti v tisoče segajoče število onih naših hčer, ki so že absolvirale učiteljske, univerz ali druge šole. Predmet njegovih izjavljaj bodo one mladenke, ki so še v solah. Zato se hoče zlasti dotakniti vprašanja, kako pripravljati ženske narasaj za življenje. O tem se je že mnogo razpravljalo in pisalo. Nedavno je nekdo v nekem ljubljanskem dnevniku skušal rešiti ta problem s predlogom, da naj se ženske pripuščajo samo v ženske poklice, da ne bo konkurenčne boja med njimi in moškimi. Prav tako bi lahko svetovni vsemu, da postane milijonar, kako, pa naj poskrbi vsak sam. Kaj pomaga svet, ko doleteni ni povedal, kateri so ti ženski poklici.

Zivljenje se je v zadnjih desetletjih znatno spremenilo. Sprememba je bila tako nagla, da je naša naša dekleta nepripravljena, oziroma niso v toliki meri za življenje pripravljena, kot bi morale biti. Današnje razmere silijo tudi žensko, da se usposobi za svoj poklic. Prav mnogo je opravkov, ki ne izvajamo žensk, kjer se moškemu ni treba bati ženske konkurenca. Kaj prav za prav pomenijo ženske sile v celoti naše kulture? O psihologiji ženske se ne da govoriti, ker je znanost do danes še ne pozna. So ljudje, ki trdijo, da je edino moški ustvarjen za to, da dela, dočim je naloga ženske negovanje. Moški naj dela, ženska pa naj mu slajša življenje. To naziranj vsekar ni pravilno, ženska ni ustvarjena za negovanje drugih. Življenje sodobnega človeka ni več taka celota in enota kot še v dobi naših očetov. Naš pesnik župančič je prav lepo v svoji „Dumis“ povedal, da živimo v potisčenem taktu. Vse se suče okoli stroja. Obratovanje v tovarnah ne zahteva več celotnega človeka. Potrebne je njegovo roko, oko ali um, vse drugo opravi stroj sam. Povsod vlada neumisljena konkurenca, povsod se kaže brutalno stremiljenje za rekordom, kar ni samo zadeva sport-

nikov. Namestu da bi današnji človek delal za skupnost, dela le za svoje egoistične namene in zato sta zdaj ženska družba in kultura razklani. Potrebujemo spajajočo, skupaj držoče silo. Od kod jih vzeti? Moški jih nima. Na tem polju najde ženska hvala našemu nalogo. Živi virec kulturno sintetičnih sil je samo ženska, ki ji je narava sama podarila čudovit instinkt, ki ga pri moških ne najdemo v toliki meri. Življenje prinaša mnogokrat rane nepravilne, iz katerih moški ne najde lahoda. Ženski instinkt pa vedno najde pravo pot. Pri ženskah je čut za odgovornost dosti bolj razvit kot pri moških in baš zato je prvenstveno ženska naloga, da s svojo spajajočo silo ustvari novega človeka. Življenjski način se menja. Zgodovina nas uči, da propade narod, ako ne ustvari novih oblik, ki jih zahteva življenje.

Ženski se ne zabira noben poklic, stopiti pa mora vanj pripravljena in kar je glavno izvrševati ga mora kot ženska. Današnja ženska si lasti pravico, da je v vsakem pogledu enaka moškemu in ga zato hoče tudi v izvrševanju poklica popolnoma posnemati. Ravno s tem je lakati razpote, ki povzroča, da se moški in ženska ne moreta razumeti. Ženska se ne sme potvarjati, kot da bi bila moški, pa naj opravlja še tako tipično moško delo, vedno mora ostati ženska. To bodi namen današnje ženske vzgoje: Sola naj pripravi žensko tako, da se bo pri izvrševanju vsakega poklica vedno zavedala, da je ženska. Tudi ona mora služiti in se žrtvovati v prid skupnosti. Zato je potrebno, da se načelno spremeni naša sola, za stvar pa se morajo zavzeti ženske same, brez ženskega pokreta bo ostalo vse pri starem.

Po predavanju se je razvila živahna debata, v kateri je posebej več poslušalcev. Bilo je govora, da je moški predvsem umna bitje, dočim je žena bitje volje in čustva, ki naj torej s temi svojimi lastnostmi pomaga moškemu tovarišu. Današnja sola vztraja moške in ženske vse po enem kopitu. Vzgoji je treba dati drugo obliko. Ženska naj se vzgaja žensko, ne pa po istem načinu kot moški. Cilj sole bodi, da poskrbi za to, da ženskam od narave dani socialni čut ne zamre. Zato naj se ustvari več tipov sol, kajti ni vse za vsakega. Pojavil se je ugovor, da se zahteva od današnje ženske, da smore toliko kot moški in je torej povsem naravno, da je vzgoja pri obeh spolih enaka. Predavatelj je odvrnil, da morajo ženske same poskrbeti, da se od njih ne zahteva isto kot od moškega. Debatna je bila vseokoli stvarni in je pokažala, da so vsi poslušalci z največjo pažljivostjo spremljali predavateljeva izvajanja. Zaradi pomanjkanja ure je pa predsednik zaključil debato in se zahvalil predavateljici.

Zašitenim dolžnikom kmetom

Ljubljana, 8. februarja.

Podpisane osrednje organizacije denarnih zavodov so 21. januarja t. l. objavile v dnevniki, naslednje dni pa tudi v tednikih poziv za zašitenim dolžnikom - kmetom. Kako naj doprinesejo vrednostne dokaze, da jim gre zaščita po uredbi z dne 22. februarja 1933 sicer bi bilo treba priznati na višje instance, ki bi povzročali mnogo dela, zamude časa in stroškov tako dolžnikom kakor denarnim zavodom.

Ker so se medtem pojavili od nemerodajne strani dvomi o umestnosti naših navodil v gori omenjenem razglasu, zato ponovno opozarjamo, da je pred vsem v interesu kmetov - dolžnikov samih, da se ravna po njih. V nasprotnem primeru bi bili namreč zavedi primorani v svrhu pravilnega izvrševanja uredbe zateči se k višjim oblastem za pomoč, kar pa bi povzročilo še večje nepravilne in stroške. Razume se, da je veljal omenjeni poziv samo onim dolžnikom, ki med tem te zadeve še niso uredili z upniki, odnosno glede katerih še niso upniki na jasnem, če jim gre zaščita ali ne.

V Ljubljani, 6. februarja 1934.

Zadruga zveza. Zveza slovenskih zadrug. Zveza jugoslovanskih hranilnic v dravski banovini. Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

Seja novomeškega občinskega odbora

Novo mesto, 6. februarja.

Zadnji občinski seja je otvoril župan dr. Režek, ki je najprej prečital določbe glede rasnih taks, ki jih sme občina pobirati od svojih občanov. Pri tej priliki je bil sprožen predlog, da se od gostilničarjev, in kavarnarjev, ki imajo lokale odprte čez polnočje, uro, pobira večji znesek, kakor je določeno v Din 5. Predlog se utemeljuje s tem, da če imajo gostje v poznih urah v sedanjem težkem času denar za popivanje, imajo tudi toliko, da bodo plačali za prekoračeno polnočje uro malo več kot je Din 5. Predlog je seveda propadel. Odbor je pooblastil župana, da uredi zadevo glede določite konfederacijskih taks v sporazumu s ostalimi občinami. V sredi odbor za javna dela je bil kot delegat imenovan g. Agnitsch. V tej sezi bo imel odbor za javna dela takoj delo z graditvijo ceste Novo mesto - Bučna vas - Hmeljnik, a po dotedanjem načrtu bo izpeljana cesta kakih 400 m na mestnem ozemlju. Na cesti pa so zelo zainteresirani predvsem Karteljčevci, ki žele, da se cesta izpelje do vasi. Župan je sporočil odboru tudi, da je za novomeški muzej, ki je sedaj začasnno v ljudski šoli, pridobil 35 letnikov »Dolenjskih Novic« za Din 3500.

Obravnavala se je tudi končna ureditev vodovoda, ki je poleg sejmšča zelo važno občinsko vprašanje. Za končnojavni sklep pride od banke uprave strokovnjak. Ugotovilo se je, da je pri dotedanjem napredju precej defektov, ki so nastali sprti, pred vsem pa zaradi pomanjkljivega nadzorstva. V tem letu se bo vodovodno omrežje v splošno zadovoljnost občanov sigurno uredilo. Do novega sejmšča je sicer speljana cesta, treba je pa še dokupiti sveta, kar bo uredil gospodarski osek. V sredi kmetijski odbor so bili izvoljeni: Martin Matko, Janko Krajec, Andrej Agnitsch. Razsvetljava od mesta do kolo-dvora se bo za enkrat ojačila, do končne ureditve pa pride ob priliki splošne elektrifikacije. Banska uprava se naproša, da prepusti vsaj 1 m širine cestnega zemljišča za napravo hodnika. V vodovodni osek so bili dodatno izvoljeni še g. Matoh, g. Germovšek, g. Paučič, g. Jevšek in g. Adam. Ta osek bo sestavljal pravilnik za izkoriščanje vode in ocenil tudi konzum vode pri poedinih tvojarkah, hišnih lastnikih itd. Davčni upravi se zniža stanarina v občinski hiši za 15%, prepíše se je g. g. staščina in vodarstva Sklenjo se je tudi, da se premakne živilski trg s trga Kraljeviča Petra na Florjanov trg, kjer se bodo postavile stojnice po načrtih gospodarskega odsaka. Javni je sledila tajna seja.

Občni zbor JS v Kranju

Kranj, 8. februarja.

Snoži je imel krajevni odbor Jadranske strazne redni občni zbor. Ob izredno veliki udeležbi je predsednik direktor Košnik otvoril sejo. Uvodoma je pozdravil zastopnik občinskega odbora JS g. V. Pirnat in sreskega načelnika dr. Ogrina, očetni namen organizacije JS in pomen morja za vsak narod, zlasti pa našega Jadranskega morja. Ki ei ga novemu neumnivostim lasti tuje, - Zastopnik občinskega odbora g. Pirnat je pozdravil zbor v imenu občinskega odbora in njega predsednika g. podbana.

Poročilo upravnega odbora je podal tajnik g. Mohor. Iz poročila sledi, da je članstvo krajevnega odbora naraslo v lanskem letu od 125 na 303 članov (ni všteta ženska mladina, udružena v Podmladku). Namestu občinskega blaženika je podal blaženikovič poročilo g. Berjak, ki je tudi predložil v imenu nadzornega odbora obvestilo, kar je bilo soglasno sprejeto.

O spremembi pravil je referiral g. predsednik in so bila soglasno sprejeta ena bilke pravila glavnega odbora. Ta čas predsedujoči g. predsednik je prešel na volitve. Prof. Kmš je za predsednika predlagal g. dir. Košnika. K besedi se je oglasil dr. Sabotž, čed da nikakor ne gre za postavljati švarjev našega morja - morjarjev. Ker je pretil razkol in vihar, je predložil dr. Meuzar 5-minutni odmor. V odmoru, ki pa je trajal dobre četiri ure, se je imenovala delegatoma dr. Dolariu in dr. Meuzarju s soglasovanjem raznih napačnic prenehalo s sestrskimi kompromisno lito. Soglasno so bili izvoljeni: za predsednika g. dir. Košnik, v upravnem odboru g. dr. Ogrin, prof. Ivenič, Lasič, inž. Miklar in g. Slaparjeva kot zastopnik podmladkov, I. Bitenc, Mohor G. Savnik I. ml. in Herlec: v nadzorni odbor g. Berjak, Fock in Korber Franjo: kot član občinskega blaženika I. in Adamž Zv. in kot skupščinske blaženika dr. Dolar in Šiška.

G. dir. Košnik je zaključil občni zbor, nato pa na posnel ob nemirnih sklonitvah slika na anekdot na veličanstven Duhovniku. Edino kolo imamo, da bi se verna, ki so jo snoči pokazali naši meščani za Jadransko strazo, kazala skozi vse pozlovno dobo, da

bi ne bila podobna milnim mehurčkom, ki sploščata rasto, pa se kmalu razpočijo in jih ni več. Pa iz trdnost upanje imamo, da bo geslo: Čuvajmo naše morje! sleherni Kranjčan sprejel kot aksiom in pristopil kot član JS.

Lep večer na Viču

Vič, 7. februarja.

Dramski osek sokolke čete v Kozarih, ki obkroža komaj leto dni, je aprizoril v nedeljo večer v dvorani Sokolkega doma na Viču prav posrečeno vokalno »Stari greh« v režiji br. Antona Martinjaka. Predstava je obiskovalci bolj piblo število občinstva, kar gre gotovo na račun številnih predpuštnih zabav in plesov, vendar je občinstvo prišlo na svoj račun (ar se od arca nazamejalo pri nekaterih komičnih nastopih. Vsi izrazili, da si zaščitni, ko vložili mnogo truda v svoje vloze ter tako pripomogli do gladekega poteka igre. Zelo i. ugajal Zapotocky br. Tineta Pavloviča, ki si svojo vlogo rešil nadvse častno in zadovoljivo. Njegove kretnje, dobra in razločna izgovarjava so bile prav dobra, la paska bi moral imeti nekoliko starejšo, ravno tako nekoliko elegantnejšo obliko. Kužera br. Vinka Kužera je zadovoljil, le včasih nekoliko prehitra in nerazložna izgovarjava je motila. Novak br. Izidorja Martinjaka je bil dober, moral pa bi biti nekoliko živahnejši. Katra sestre Reziške Dolničarjeve je bila skoro vsa delanja dramalo živahna, sicer pa je svojo vlogo rešila v splošno zadovoljstvo. Imeniten in nadvse zabaven je bil Krupička br. Toneta Martinjaka, ki je svojo novodol prav dobro ter e je občinstvo. Nim e je rolavil na odru, od arca nazmejalo. Naiboljša vloga na je bila Ema Mračkova sestra Ivanke Martinjakove, ki se je v svojo vlogo popolnoma vživela. Njena kranje, prijetna izgovarjava ter njen celotni nastop so pokazali velik igralski talent. Pri temeljitim študiranju utegne dočeti še lašje uspeha. Za njen prvi nastop vso priznanje. Prav dobri sta bili tudi Nymrondlova sestra Mici Martinjakove in Soulova sestra Vere Stanovnikove, ki sta s svojim nastopom pri konzulu Zapotockem želi pri občinstvu obilo amha. Manjša vloga inž. Horlivija br. Toneta Kosanca je bila zadovoljivo podana, moral pa bi se, ko stoni v aslon h konzulu, odkriti.

V splošnem je prvi nastop kozarških diletantov zadovoljil, ocen-ritia in razsvetljava sta bili prav dobri, odmorji kratki. Želimo vrli sokolčki četi še mnogo uspehov pri nadaljnjem dramskem udeleževanju. Zdravo!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 8. febr.: Sonjkin in njegova sreča.
Red Četrtek.
Petek, 9. febr.: Ob 15. uri Praznik cvetočih česenz. Globoko znižane cene od 4 do 15 Din. Dijaška predstava.
Sobota, 10. febr.: Charleyeva teta. Premiera. Izven.
Nedelja, 11. febr.: Ob 15. uri Karijera kanclista Vincika. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Charleyeva teta. Izven.
Ponedeljek, 12. febr.: Zaprtlo.
Premiera slovitte burke Charleyeva teta bo v drami na pustno soboto, dne 10. t. m. zvečer. Naslovno vlogo bosta izmenoma igrala gg. Daneš in Železnik. V soboto nastopi v tej vlogi g. Daneš, na reprizi v nedeljo pa g. Železnik. Delo, ki je imelo vedno uspeh, režira g. Ciril Debevec. Premiera je izven abonmaja.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 8. febr.: Viljem Tell. Premiera. Izven.
Petek, 9. febr.: Zaprtlo.
Sobota, 10. febr.: Nižava. Red A.
Nedelja, 11. febr.: Ob 15. uri Tičar. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Ples v Savoju. Izven.
Ponedeljek, 12. febr.: Zaprtlo.
Opozarjamo na nocojšnjo premiero Rossinijeve romantične opere Viljem Tell pod taktirko kapelnika Neffata in v režiji g. Milana Skrbinskega. Viljem Tell je najboljši Rossinijevo operno delo. O tem je bil tudi skladatelj sam uverjen, ker je po prvi izvedbi te opere, čeprav še zelo mlad, odložil opero, čed, boljše opere ne morem napisati. Zasedba je izvrstna. Gostuje ga. Zinka Kunčeva, ki je imela v letošnji sezoni v Zagrebu v Smetanovi operi Libuza in v Strausovem Kavalirju z rožo velik uspeh. Naslovno vlogo poje g. Primožič. Premiera je drevi ob 20. uri izven abonmaja.

Dva uboja

Maribor, 7. februarja.

Krvava družinska tragedija. Lani 2. novembra je bil storjen v Hotici strašen zločin. Sinova sta se spopadla nad lastnim očetom ter ga ubila. Kirec Stefan, žrtve zločina, se je pred 32 leti poročil. Njegova žena je bila ves čas dolgega zakona prava mučenica pri svojem krutem možu. Nešteto tihih moli ob tisti težke udarce njegovih trdih pesti in nešteto noči je v krčevitem joku čakala pijanega moža. Ko sta se Stefanu Kirecu rodila sinova Stefan in August sta prav kmalu tudi ona okusila očetovo nasilnost. Ni mu bila mar žena in sinova, pustil ju je ter odšel za dolgih 24 let v Ameriko. Tam je nadaljeval svoje ničvredno življenje ter si izbral priležnost, ki mu je radi pretepanja kmalu ušla. Naveličan Amerike se je stari Kirec zopet vrnil k svoji ženi, ki jo je našel v največji bedi. Prejšnji pekel se je v družini zopet nadaljeval. Vsak dan je v pijanosti divjal ter grozil vsem, zlasti pa starejšemu sinu Stefanu s smrtjo. Kritičnega dne sta se sinova vrnila iz gozda domov, kjer ju je napadel pijani in pobesneli oče oborožen s sekiro. Stari Stefan je pričel divje preklinjati in sinovima groziti, da ju bo ubil. Vsa prestrašena sta se Stefan in August skril podivjanemu očetu, ki je nato odšel v hišo. Nenadoma pa se pojavi pri vozu oče držel v roki ostro sekiro. V veliki grozi sta se sinova umaknila. Ta napad se je enkrat ponovil. Ko je stari Kirec tretjič šel s sekiro nad sinova, ta dva tega nista takoj opazila. Šele ko je bil oče tik za njima na vozu in je že zamahnil s sekiro, sta se zavedla smrtni nevarnosti. Saj sta gledala smrti takorekoč v oči. V smrtni grozi sta nagrahila vsak za ročico ter parkrat udarila očeta na glavi da se je mrtev zgrudil a voza. Šele sedaj sta se ubila zavedla svojega strašnega dejanja. Prekoradila sta mejo silohrana ter postala ubila rodnega očeta. Takoj sta se javila orožnikom. To tragično dejanje se je v sredo dopoldne obravnavalo pred malim senatom, ki je zločinca Stefana in Augusta

obsodil vsakega na 1 leto in 2 meseca strogega zapor.

V sredo dopoldne se je zagovarjal pred malim senatom Vogrinec Jak iz Kamenčaka, kar je s polenom ubil Cernela Friderika. Pri posestniku Soštariču so kužuhali. Po končanem delu jih je gospodar dobro pogostil in pričela se je prava kmečka veselica s plesom. Med rajanjem in plesom je nekdo Vogrinca nehoti sunil, kar je obtožena zelo razjezilo, vendar pa se je čez nekoliko časa navidezno pomiril. Ko so se 3. oktobra 1933, okrog 3. jutraj fantje vračali domov, je pokojni Cernel neznamo udaril obtoženca z roko po glavi. Vogrinec je stopil k skladišnici drv, vzel poleno ter Cernela za zasušeno parkrat udaril s polenom po glavi, da mu je počila lobanja. Cernel je že 10. oktobra podlegel smrtni pošoldbi. Obtoženo dejanje priznava. Senat je obsodil Vogrinca v smislu obtožbe na 5 let robije in na izgubo častnih pravic za 5 let.

Bolehnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 8. februarja katoličani: Ivan Mat. Zvezdodrag, pravoslavni 26. januarja.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Pavčeva ljubezen.
Kino Ideal: Erika.
Kino Dvor: Dekleta v uniformi.
Kino Siska: Tajfun.
I. natakarski ples v Uniuu.
DEZURNE LEKARNE.
Danes: Mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izpod sita

Včeraj, ko so zagledali meščani pri pošti v Prešernovi ulici mlaje z zastavicami, smrečicami in napisom počez, so prvi hip mislili, da jih vabi Bafa, naj pridejo po brezplačno obutev ali pa da bo pod tremi mostovi svečana otvoritev onegačega prostora. Pa so bili v zmoti. Od blizu so se preprčili, da gre za mnogo važnejšo zadevo. Ni namenjen meščanom ta slavalok, niti ne vabi ljudi pod tri mostove, temveč je napisano na njem na obeh straneh enako in takole:

»Slava — čast — MZD — Jug. Siemens d. d. V korist ljubljanskemu meščanstvu.«
Prva vrsta napisu ima debele črke in je kolikor toliko razumljiva. Slava in čast! Malozeleniški družbi in podjetju Siemens Čast, komur čast in slava takisto, zoper ta ko javno počastitev ne more biti ugovora. Ono drugo glede koristi ljubljanskemu meščanstvu pa ni tako razumljivo. Treba bi bilo pojasniti, kakšno korist bo imelo ljubljansko meščanstvo od kupa gramozu in od razkopane ceste onkraj slavaloka ali in če ni mišljena ta korist, katera je potem mišljena in koliko procentov bo znašala na glavo. Kar tako splošno obetati ljudem po cestah korist in se z drobnimi črkami pod debelo slavo in častjo pa ne kaže, ker bi se jim lahko začele cediti sline po priboljških in bi bil potem križ z njimi. Ostanimo raje pri časti in slavi, o koristi pa zaenkrat še molčimo. Malo slave in časti, če že ne koristi, bi bili pa gospodje lahko odstopili delavcem, ki so trdo delali, predno je bila krožna proga dograjena.



Iz Ptuj

— Svoji k svojim, Veliko lepih in dobrih based je padlo na zadnjem občnem zboru NO, kjer se je zlasti povdarjalo, da se naj Sloveni končno vendar zavedo, da so na svojih tleh sami gospodarji in naj ne podpirajo nemških obrnkov. V Ptuj imamo dovolj res narodno zavedenih obrnkov in trgovcev, vrednih vse podpore. Žal so pa nekateri še vedno raje izogonejo slovenskega lokalca in zavijejo v nemški lokal, ker se jim pač zdi, da bodo tam bolje postreženi, in da lahko pokažejo, da so zmoini nemškega jezika. Geslo »Svoji k svojim« naj se začne izvajati najprej tam, kjer je treba, t. j. pri višjih slojih, ki naj bodo za dober zgled nižjim, kakor je to že povedal na občnem zboru NO g. Vojška. NO pa pripravimo, da si ogleda take patrijote malo bliže in da takoj sestavi narodni katastrof, ki je za Ptuj neobhodno potreben.

— Jubilej. V Ptuj je praznoval ožjem družinskem krogu 70 letnico g. Marinc Franc. Vrlemu narodnjaku, ki se mu še prav nič ne pozna visoka starost, želimo, da ukaša še mnogo let!

— Mestno načelstvo poziva vse one vojne obveznike, ki še nimajo vojaških sprav, da si iste brezplačno nabavijo do konca letošnjega vojaškega razporeda. Obvezniki, rojeni l. 1884 do 1895, naj se javijo v sobi magistratskega tajnika najkasneje do 25. t. m., vsi ostali letniki pa do 25. marca. S seboj morajo prinesiti vse dokumente, ki se nanašajo na odslužitev kadrovskega rokna in pa orožnih val.

— Smola vlomilcev. V terek ponoči so neznanji vlomilci skušali vlomiti v gospodsko hišo v vinogradu g. Kossar Otoma v Lubstavi. Vlomilci so poškodovali vrsto na verandi, ker pa so niso mogli v notranlost so hoteli priti skozi streho in so jo hili deloma že razkrili. Pri delu pa so bili nabrže privedeni ker v notranjosti niso prišli. Ravno tako so poskušali vlomiti v hišo g. Lozinška v Podlehniku Vlomilci pa tu niso dosegli svojega namena.

Pomoč RK poplavljenecem ribniškega okraja

Vsi prispevki v gotovini in blagu so znašali 94.213.20 Din. — Kako je bila podpora razdeljena.

Ljubljana, 8. februarja.

Društvo Rdečega križa ima v mirnem času med drugim nalogo, da nudi narodu prvo pomoč pri velikih elementarnih nezagodah. S kako vnoimo izpolnjuje naš R. K. to človekoljubno dolžnost, se je pokazalo tudi ob priliki katastrofalnih povodnji lani jeseni v ribniškem okraju. Čim se je izvedelo za grozne posledice poplav, je organiziral ljubljanski oblastni (sedaj banovinski) odbor Rdečega križa obširno pomožno akcijo in sam za prvo pomoč nakazal takoj 40.000 Din. Vse podpore, namenjene ribniškemu okraju, je oblastni odbor koncentriral pri krajevnem (sedaj občinskem) odboru Rdečega križa v Ribnici, ki je potem delil prispevke med poplavljenec v sporazumu s svojim nadzornim odborom in s sodelovanjem člana banovinskega sveta Ivana Arka, pomožnega odbora za poplavljenec v Strugah ter pomožnih odborov občinskih uprav v drugih prizadetih občinah. Odbor Rdečega križa v Ribnici je od oktobra 1933 do danes prejel za poplavljenec tele prispevke:

- | | |
|--|--------------|
| I. V gotovini: | |
| a) Od Oblastnega odbora R. K. v Ljubljani | Din 55.000.— |
| b) od sreskega načelnika v Kočevju | » 4.000.— |
| c) od Krajevnega odbora R. K. v Mokronogu | » 386.25 |
| d) od Kr. banske uprave drav. banovine v Ljubljani | » 4.887.50 |
| d) od občinske uprave občine Ribnica-trg | » 750.— |
| e) od občinske uprave občine Ribnica-okolica | » 250.— |

skupaj Din 65.273.75

II. V živilih in blagu:

Prispevke v naturalijah so vpsalele razne trgovske trgovke (510 kg moke, 1 vagun sena, 1 zavoj blaga) in občina Sv. Ivan. Zabo 540 kg žita). Vso ostalo zbirko (preko 9.000 kg raznih živil — krompirja, fižola, ajde koruze itd. — in raznovrstno obleko) pa so prispevali razni krajevni odbori in podmladki R. K. V tej zbirki je tudi pošiljka občinskega odbora R. K. v Ljubljani s 600 komadi razne obleke in posteljnine.

Prispevke v naturalijah cenimo skupno na 28.939.45 Din. Vsi prispevki — v gotovini in v naturalijah — znašajo potemtakem 94.213.20 Din.

Gotovina se med poplavljenec ni delila, nego so se jim nabavila živila, ostanki pa se je porabili za kritje prevoznih stroškov, ker križ pri predavanju ni bilo možože dobiti brezplačnih železniških vozovnic.

Blago in živila je delil potem ribniški Rdeči križ — sporazumno s pomožnim odborom za poplavljenec v Strugah in po ključu, ki ga je ta pomožni odbor prizadetih poplavljenecv sam sestavil — deloma osebnostno po svojih obdornih listih na mestu, pri čemer so se vršila tudi propagandna predavanja za Rdeči križ — deloma so dehtev — po navodilih Rdečega križa opravile dotične občinske uprave, odnosno v Strugah navedeni od ljudstva izbrani in po državni oblasti potrjeni pomožni odbor.

Od vseh prispevkov je Rdeči križ v Ribnici dodelil poplavljenecv v Strugah preko 51 odstotkov, onim v Loškem potoku preko 24 odstotkov — ostanek pa po-

plavljenecem ribniške doline, to je v občinah Sodražica, Ribnica-trg, Ribnica-okolica in Dolenja vas.

Na Struge je na ta način odpadlo: 23.740 kilogramov živil, v glavnem koruze in krompirja, 5858 kg sena ter okrog 600 kosov razne posteljnine (ruhuje, odeje, prevleke za zglavja) in obleke, zgornje in spodnje, čevljev in nogavic ter rokavc. V Loški potok je bilo poslanih 8.216 kg živil — v glavnem koruze, 321 kosov obleke, posteljnine in čevljev ter okrog 130 metrov manufakturnega blaga za obleke. V Dolenjo vas je bilo poslano 1.500 kg k ruzve, v Sodražico 2.000 kg, v občini Ribnica ter Ribnica-okolica pa se je razdelilo okrog 4.000 kg koruze, 1.300 kg raznih drugih živil ter nekaj obleke, perila in obutvi.

Razen tega je Rdeči križ v Ribnici priredil zadnje dni pred božičem v najbolj prizadetih krajih, to je v Strugah v Loškem potoku in v Ribnici božičnice za revne otroke iz poplavljenih ozemelj. Te božičnice so se vršile na slovesen način s sodelovanjem učiteljske Podmladkov in šolske mladine v navzočnosti širšega kroga občinstva, pri čemer so imeli posamezni člani odbora Rdečega križa v Ribnici predavanja o delovanju in ciljih Rdečega križa ter so nato opravili razdelitev daril.

Pri božičnicah je bilo razdeljenih med 392 otrok: 299 kosov perila in oblek, 143 parov čevljev in 405 metrov manufakturnega blaga za obleke.

Mnogo solz je Rdeči križ s tem obrazil, vendar pa je ostalo v prizadetih krajih še veliko bede, ki jo še postruže letošnja izredno trda zima. Usahnili je še zadnji vir dohodkov, to je delo pri lesni industriji, ki zaradi visokega snega ne more spravljaati leca iz gozdov.

Obručamo se tedaj ponovno na usmiljenca srca za pomoč. Vsem plemenitim darovalcem izrekamo v imenu prizadetih inkone zahvalo, ki velja v podvojeni meri dravskemu banovinskemu odboru Rdečega križa v Ljubljani.

Prebivalstvo ribniškega okraja pozivamo, da nikdar ne pozabi, kaj je v kratkih treh mesecih storil Rdeči križ za ribniški okraj. Delujmo za njegove cilje in pristopajmo kot društveni člani v njegove vrste, krepimo vsak po svojih močeh to plemenito ustanovo, saj nihče ne ve, če ne bo v prihodnje tudi sam prišel v položaj, da bo potreben njene podpore.

V Ribnici, dne 29. januarja 1934.

Lea Josip s. r. Dr. Grobelnik L. s. r.
tajnik predsednik

A. U. Emery

288

Dve siroti

Roman

Rabussou je pobral svojo puško. Nekaj časa je stopal povešene glave, potem je moral pa naenkrat storiti trden sklep, kajti dvignil je glavo in zaklical srdito:

— Gorje tem angleškim ciganom!

XXXI

Obe četi sta hodili vso noč brez najmanjšega počitka. Francozi in gorci so kar telkovali med seboj in ponosni so bili na to, da lahko drug drugemu pokažejo svoje vrline.

Na nobeni strani ni bilo niti najmanjšega omahovanja.

Svitlo se je že, ko je prihitel poveljnik gorcev k vitezju, rekoč:

— Gospod vitez, prisluskoval sem na zemlji; dobrih pet milj daleč grme topovi.

— To je Washington ali Lafayette!

— je vzkliknil vitez žarečih oči.

— Morda! — je odgovoril poveljnik gorcev z izrazom dvoma v glasu.

... Tudi Angleži imajo topove in zdi se mi, da so to strelji njihovih topov.

— Moramo se prepričati, — je menil Roger.

Obrnil se je k najbližjemu vojaku, rekoč:

— Poiščite takoj poročnika Gašperja in izročite mu tole povelje!

In izrgal je list papirja iz svojega

noteza ter napisal nanj v naglici nekaj besed.

Vojak je hitro odšel. In ta čas, ko so hoteli vojaki na vso moč naprej, sta se Roger in poveljnik gorcev živo posvetovala.

— Poveljnik, — je dejal poveljnik gorcev, — rad bi vas prepričal, da je angleška armada prav kar s topovi napadla Američane... Poglejte, prepričajte se sami!

Tisti hip se je res dvignil ognjeni zubelj rakete visoko pod nebo in v daljavi sta zagledala premikajoče se tem-

ne lise; bila je vojska.

Druga raketa se je dvignila pod nebo.

— Poglejte levo! — je vzkliknil poveljnik gorcev. — Ta druga temna proga, ki se vidi tam daleč, bo po mojem mnenju Washingtonova armada. To je baš smer, kamor moramo hiteti...

Roger je zrl v daljavo v pričakovanju, kdaj se dvigne nova raketa.

Kar so zažarele rakete na drugi strani. In baš tam so začeli grmeti topovski strelji.

Poveljnik gorcev je radostno vzkliknil:

— To je pa Lafayetteovo topništvo, ki je napadlo Angleže.

Vitezju se je poznala na obrazu silna nestrpnost.

— Ne morete dočakati, poveljnik, — je dejal poveljnik gorcev, — da posežete v boj na strani svojih rojakov.

Tudi jaz bi že rad posegel v boj!

— Tem bolj, ker lahko preprečimo nakane Angležev, ki bi radi pretrgali zvezo med Washingtonovim in Lafayetteovim zborom. — je odgovoril Roger.

— Naprej torej, — je zaključil poveljnik gorcev pogovor.

Topovski strelji so še vedno pretresali ozračje.

Po mnenju poveljnika gorcev je bila to Washingtonova armada, ki jo je bilo napadlo angleško topništvo, da bi se ne mogla združiti z Lafayetteovo armado, ki se je naglo bližala bojišču.

Toda angleški poveljnik je bil pravočasno obveščen o pohodu obeh armad in tako se je angleški armadi posrečilo odrezati drugo od druge.

Angleško topništvo je zavzemalo zelo ugoden položaj in tako so angleške granate kar deževale na ravnino, ki je delila ameriško armado od Lafayetteove.

Poleg tega je bil poslal angleški general pred bojo črto tolpe Siouxov, ki so se borile zelo hrabro.

Prvič odkar je bil začel sveto vojno za svobodo, je bil Washington doživel, da mu je odrekla bistroumnost in hitrost njegovih čet.

Dal se je prehiteti sovražniku na bojišču, ki si ga je bil sam izbral.

Tudi general Lafayette se je zakasnil, ker je bil zgrešil pot in ni mogel tako hitro privedi svojih čet na bojišče.

Kazalo je, da se je usoda zarotila proti generaloma, da prepreči združitev obeh armad, ki je bil od nje odvisen izid bitke.

Nekaj ur pred začetkom bitke je poslal Washington več patrulj na vse strani, da bi se prepričale, ali se ne vidijo prednje straže Lafayetteove armade.

Toda patrulje so se vračale z negotovim odgovorom in generala so mučile vedno hušje skrb.

Poleg tega so nameravali Angleži odkriti svoje baterije, pripravljajoč se na odločilni napad.

Do tega je prišlo kaj kmalu. Angleška pehota je bila že razvrščena in pripravljena za boj in tako je konjenica navallila na ameriške čete, ki se še niso bile razvrstile in strnile v bojno falango.

Napad je bil tako silen, da je prišlo do bitke prej, predno so se mogle ameriške čete pripraviti na njo.

Prve vrste Američanov so se začele kmalu umikati in zanesle so paniko v vrste za seboj.

General Washington si je zaman prizadeval zadržati jih in ustaviti sovražnikovo prodiranje.

Če bi bil prisel Lafayette tisti hip na bojišče in navalil z vso silo na sovražnika, bi se bil položaj morda izpremenil.

Toda generala ni bilo od nikoder in angleška pehota se je pripravljala z novo silo navaliti na Američane, ki so se komaj še za silo držali.

Ta čas, ko se je bitka razvijala v prilog Angležev, se je vitezova četa na vso moč žurila, da bi čim prej prispela na bojišče in posegla v boj.

Zdnilo se je bilo že.

Vitez de Vaudrey in poveljnik gorških čet sta si lahko mislila Američanom pretečo nevarnost.

Prevečkrat se je omožila

Plesalka Edis Collmer se je prvo no najraje ozirala po priletnih gospodih, češ da so pametnejši in da zna mladost tudi bolj ceniti. Toda tudi priletnimi možmi ni mogla dolgo zveti. V sedmih letih se je trikrat omožila in vsi trije možje so bili že priletni, vsakemu je bilo že nad 50 let. Ko se je ločila tudi od tretjega, se je vrnila k baletu. Na nobenega moža se ni jezila. Prijateljicam je pravila, da so kot prijatelji prav prijetni, kot možje so ji pa šli preveč na živce. In vsi trije so se z njo tudi po ločitvi sestajali ter živeli v krožku kot »trije in ena«, da so se prav imenito zabavali. Vse bi bilo šlo v redu, če bi ne bil prišel v krožek četrti, ki je bil povrh proti vsem načelom lepe plesalke še mlad. Bil je 27 letni bostonski mojster boksa Treer, ki je znal pripraviti lepo plesalko do tega, da se je četrtič omožila.

Edys je bila zelo zaljubljena in Treer je nosil svojo ženo na rokah, saj je bil kot boksar dovolj močan. Toda preteklost v podobi treh priletnih gospodov z mladim srcem se je kmalu oglasila. Bivši možje so začeli zahajati k svoji ločeni ženi in obujati prijetne spomine. Četrti mož v začetku ni ugovarjal, češ kar je bilo, je bilo. Tolažila ga je tudi zavest, da je dovolj močan, da bi lahko po potrebi obračunal z vsemi tremi hkrati. Komčno mu je pa le začelo vse skupaj presedati, postavil je preteklost pod kap, pri tem je pa nekoliko preveč napel svoje mišice in eden izmed bivših mož njegovih žene, tovarnar Tossver, je obležal pod stopnicami. Prihiti so ljudje in opazili, da je mrtev. Boksar je bil takoj aretiran, toda zdravniška preiskava je pokazala, da je tovarnarja zadela kap zaradi prevelikega razburjenja. Boksarja so takoj izpustili.

Inserirajte
v „Slovenskem Narodu“

„Ljubim Vaš“ je šepetal



Vsek moški se divi ženski belini in svežini — baš takšni kakršno ima dandanes lahko vsaka žena. Poskusite kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna), ta krema vsebuje snovi, ki blaže in osvežujejo kožo, kombinirana pa je s pripravirano svežo smetano in olivnim oljem. Krema Tokalon neprestano prodira v kožo, mirno razdražene kožne žleze, zožuje razširjene žleznice ter odstranjuje zajedalce. V 3 dneh bo postala Vaša koža krasna in sveža, karžne ne bi mogli doseči na noben drug način. Uporabljajte kremo Tokalon, bele barve, vsako jutro in čakajte na učinke.

Že dve leti spi

Patricija Maguier v Chicagu spi že dve leti, zadnje čase pa kaže znake postopnega prebujanja, kar je zelo razveselilo njene sivoce. Hranili so jo dve leti samo s tekočo hrano in sicer skodelico nos, ker je usta krčevito stiskala. Zdaj pa polagoma že začne jesti. Seveda jo pa morajo hraniti skozi usta zelo previdno, ker se še vedno boje, da bi se zopet ne pogreznila v spanje. Večkrat hoče dvigniti roke in noge, pa jih še ne more. Doslej je ležala skoraj nepremično, celi dve leti.

RADIO NARODU!

Mi gremo še en korak dalje na pot k populariziranju radia.

Vsakdo naj posluša radio.

Naš JADRAN-prejemnik stavimo po **Din 85** — mesečno na razpolago.

Prijave pri naših pooblaščenih trgovcih.

NAJVEČJA RADIOINDUSTRIJA EVROPE

PHILIPS RADIO



Vsakovrstna svila in druge specialitete za maske

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Do preklica jemljemo v račun zopet hranilne knjižice (tudi prepise) prvovrstnih tukajšnjih denarnih zavodov.

SAMSKO STANOVANJE
komfortno, obstoječe iz dveh sob, kopalnice in predsobe, se odda takoj ali za majski termin v najem. — Pojasnila: Gajeva ulica 5, soba 128/I. 782

STANOVANJE
štirisobno, odnosno trisobno, z vsem komfortom v sredini mesta se odda takoj ali za majski termin v najem. — Pojasnila: Gajeva ulica 5, soba 128, I. nadstropje. 784

JULIJO
lške Romeo. Ne sme biti starejša od 18 let, niti visoka niti presleka. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Le-pa Julija«. 799

PARKETE ČISTI
struži in dobavlja najceneje J. Lušin, Ljubljana, Selenburgova ulica 7-I. 795

Garantirano pristno
45 % ZGANJE
se toči na drobno:
tropinovec 1 Din 20.-
slivovka stara 1 » 24.-
brinjevec 1 » 32.-
rum 43 % 1 » 26.-
Pri večjem odjemu 10-20 % popusta! — Se priporoča Buffeta, delikatesa, S. J. Jeraj, Ljubljana, Sv. Petra c. 38. 668

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 14. 6/1

NA ALEKSANDROVI CESTI
št. 7, II. nadstropje, levo, oddam čisto SOBO eni ali dvema osebam. 816

LJUBKO GOSPODIČNO

do 20 let, srednje postave, dobro plesalko in ljubiteljico narave, želi spoznati mlad gospod. Ženitev ni izključena. Premožanje postranska stvar. — Ponudbe samo s sliko na upravo »Slovenskega Naroda« pod šifro »Ljubka 802«. 802

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert — prvo-vrstne pjevačice. 810

PISARNIŠKE SOBE
v strogem centru mesta oddam v najem. — Pojasnila: Gajeva 5, soba 128/I. 783

JABOLKA
najokusnejša, 5.- Din postaja kupca od 50 kg povzneto: Postržin, Maribor. 11/T

STANOVANJE
dveh, oziroma treh sob, kuhinje in pritliklin oddam s 1. majem (parket, vodovod, elektrika). — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 810

RAZGLAS

Komanda 4. planinskega bataljona razpisuje

prvo ustmeno javno licitacijo
za prodajo okrog 1600 kg govejih kosti.

Licitacija se bo vrnila na dan 17. februarja t. l. ob 11. uri v pisarni bataljona v kasarni vojvode Mišiča v Ljubljani.

Pogoji so na vpogled vsak delavnik od 8. do 12. in od 15.30 do 18. ure.

Na dan licitacije se ima položiti do 10. ure pri komandi bataljona kavičja v znesku Din 50.—.

Iz kancelarije 1. planinskega pešadiskog puka
br. 971 od 26. januarja 1934. godine u Skofj. Logi



Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozičkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA št. 4. — Najnižje cene! Ceniki franko!

ZAHVALA

Vsem, ki so našega ljubljenega soproga in strica, gospoda

Rudolfa Klacno

spremlili na njegovi zadnji poti, darovali lepo cvetje in ga tolažili v njegovi bolezn, naša najglobokejša zahvala. Posebno se zahvaljujemo pred. g. dekanu Ivanu Tomažiču za duhovno tolažbo, g. dr. Cirilu Dereaniju za izredno skrb v njegovi bolezn in Sokolu Trebnje za častno spremstvo.

V Trebnjem, dne 7. februarja 1934.

ZALUJOČA SOPROGA JUSTI IN OSTALA SORODSTVO